

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 106
van **LIONEL BAJART**
datum: 15 januari 2016

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

VRT - Grensoverschrijdende portabiliteit van online-inhoudsdiensten

Op 9 december 2015 publiceerde de Europese Commissie een voorstel voor een verordening betreffende de totstandbrenging van de grensoverschrijdende portabiliteit van online-inhoudsdiensten in de interne markt.

Dit maakt deel uit van het 'Digital Single Market'-programma van de Europese Unie, om bredere onlinetoegang tot werken door gebruikers in de hele EU mogelijk te maken. In 2014 heeft 49% van de Europese internetgebruikers online toegang gehad tot muziek, video's en spellen en de Europese Commissie verwacht dat dit in de toekomst nog zal stijgen. Binnen de EU gebruikt ook 51% mobiele apparaten om verbinding te maken met het internet.

In Vlaanderen heeft, volgens de Digimeter van iMinds voor 2015, 91% een internetconnectie, en gebruikt een zeer groot aandeel mobiele apparaten die online toepassingen mogelijk maken: 78,8% gebruiken laptops, 15,8% mobiele spelconsoles, 58,3% tablets, 68,5% smartphones, 7,6% wearables.

Grensoverschrijdende portabiliteit heeft betrekking op online-inhoudsdiensten waartoe consumenten legaal toegang hebben, of inhoud die zij online gekocht of gehuurd hebben in hun woonland en waarover zij willen blijven beschikken wanneer zij binnen de EU reizen. Dit is op dit moment echter niet altijd mogelijk, of enkel op beperkte schaal. Dit is het gevolg van licenties van rechthebbenden of handelspraktijken van aanbieders. De iplayer van de BBC bijvoorbeeld enkel beschikbaar voor gebruikers binnen het Verenigd Koninkrijk, waarbij het ip-adres van de gebruiker gebruikt wordt om het onderscheid te maken.

Het voorstel van de Europese Commissie beoogt die belemmeringen weg te nemen om zo aan de behoeften van gebruikers te voldoen én innovatie in het belang van consumenten, aanbieders en rechthebbenden te bevorderen.

Uit de raadplegingen van stakeholders door de Commissie bleek dat 1) consumenten over het algemeen positief staan t.o.v. grensoverschrijdende toegang en portabiliteit tot/van online-inhoud/diensten, 2) de inhoudsindustrie, de vertegenwoordigers van rechthebbenden en de aanbieders niet tegen grensoverschrijdende portabiliteit van online-inhoudsdiensten zijn, maar de voorkeur geven aan door de industrie zelf aangedragen oplossingen en 'zachte wetgeving' en niet voor wettelijke verplichtingen op dit gebied.

De Europese Commissie wil met een aantal bezwaren rekening houden, door aanbieders die gratis diensten leveren, zonder authenticatie van de woonlidstaat van de consument, niet te verplichten om voor portabiliteit te zorgen, aanbieders worden ook niet verplicht diensten grensoverschrijdend aan te bieden met dezelfde leveringskwaliteit als in de woonlidstaat.

Toch is er nog kritiek op dit voorstel. Auteursrechten en territoriale exclusiviteit maken vaak een belangrijk deel uit de financiering en exploitatie van inhoudsdiensten. Verschillende lidstaten maken ook gebruik van uitzonderingen op auteursrecht in hun cultuurbeleid, om te voorkomen dat vergoedingen voor creatieve producten en diensten wegvallen.

In de nieuwe beheersovereenkomst voor de VRT (2016-2020) staan een aantal performantiemaatstaven die gericht zijn op een 'Toekomstgerichte, digitale en innovatieve VRT' (SD5). Tegen 2017 moet de VRT een videoplatform ontwikkelen, vanaf 2016 een online radiospeler, tegen 2020 moet de VRT het short form digitale aanbod waarvoor ze over de nodige rechten beschikt, 100% deelbaar maken voor individuele mediagebruikers en niet-commerciële actoren en tegen 2018 een online gepersonaliseerd aanbod op minstens één van haar merken.

Deze diensten kunnen potentieel het voorwerp worden van het voorstel van verordening van de Europese Commissie. Enerzijds biedt dat het voordeel dat burgers die reizen of werken binnen de Europese Unie gebruik kunnen blijven maken van de diensten van de VRT, maar de bovenstaande bezwaren tonen aan dat dit ook problemen zou kunnen opleveren voor bijvoorbeeld internationale verkoop van fictie, documentaire, ...

1. Tussen december 2013 en maart 2014 vond een brede openbare raadpleging over de herziening van de EU-regels inzake auteursrecht plaats. In 2013 voerde de Commissie een dialoog met belanghebbenden ('Licenties voor Europa'), waarbij één werkgroep zich specifiek bezighield met de kwestie van grensoverschrijdende portabiliteit. In de eerste 10 maanden van 2015 voerde de Commissie ook gesprekken met belanghebbenden (consumenten, rechthebbenden, sportorganisaties, omroepen en aanbieders van onlinediensten), onder meer door middel van workshops voor belanghebbenden.
 - a) Nam de VRT deel aan deze raadplegingen (al dan niet via de EBU)?
 - b) Zo ja, welke positie nam de VRT hierbij in (indien via de EBU werd geageerd, wat was de positie van de VRT en die van de EBU)?
2. De nieuwe beheersovereenkomst van de VRT voorziet in een videoplatform, een radioplatform, deelbaarheid van content en een online gepersonaliseerd aanbod op minstens één van de merken. Werd hierbij al een beslissing gemaakt hoe omgegaan zal worden met grensoverschrijdende portabiliteit? Zullen Vlamingen in het buitenland (binnen of buiten de EU) gebruik kunnen maken van deze toepassingen?
3. Dit voorstel van ordonnantie wacht uiteraard nog op het akkoord van het Europees Parlement en de Raad.
 - a) Welke positie zal de Vlaamse Regering in deze innemen?
 - b) Heeft de minister hierover al overleg gepleegd met de andere bevoegde ministers in België?
 - c) Zo ja, welke positie zal voor België ingenomen worden?
 - d) Zo neen, wanneer zal dit plaatsvinden?

ANTWOORD

op vraag nr. 106 van 15 januari 2016

van **LIONEL BAJART**

Ik heb in verband met uw vragen elementen van antwoord opgevraagd bij de VRT.

1. a) De EBU (waarvan de VRT lid is) nam deel aan deze raadplegingen.

b) De EBU en de VRT steunen het idee van portability, zijnde de mogelijkheid voor een Vlaamse gebruiker om bijvoorbeeld een abonnementsdienst waarvoor hij ingeschreven heeft in België ook in het buitenland te kunnen bekijken.
De EBU en de VRT zijn, anderzijds, afwijzend over de mogelijke plannen van de Europese Commissie om een verbod op geo-blocking in te voeren.
Het businessmodel voor audiovisuele content is immers gebaseerd op territorialiteit. Daarbij worden rechten verkocht op exclusieve basis en dit voor een bepaald territorium. Een algeheel verbod op geo-blocking zou het bestaande businessmodel (financieringsmodel) ondergraven met grote negatieve gevolgen voor de audiovisuele sector. De EBU en de VRT zijn dan ook van oordeel dat de contractuele vrijheid hier moet blijven primeren.
2. De VRT heeft nog geen beslissing genomen over hoe omgegaan zal worden met grensoverschrijdende portabiliteit in het kader van de ontwikkeling en uitrol van de videospeler en de radiospeler. De VRT moet dit nog grondig bekijken, ook in functie van de rechtenproblematiek.
3. Het voorstel van verordening over portabiliteit van online content-diensten is een uitvloeisel van één van de 16 initiatieven die de Europese Commissie aangekondigd heeft op 6 mei 2015 in het kader van de Digital Single Market strategie, namelijk het stoppen van ongeoorloofde geoblocking.

Deze ontwerpverordening m.b.t. tot portabiliteit van online content-diensten gaat in de eerste plaats over auteursrecht. Vanuit Vlaanderen kunnen we hier dus enkel zijdelings op wegen. Desalniettemin blijft dit een belangrijk punt: het heeft immers te maken met ons Vlaamse media-ecosysteem en hoe onze omroepen en dienstenverdelers via OTT-applicaties hun diensten ook aan Vlamingen in het buitenland zouden kunnen aanbieden.

Zowel voor de Vlaamse omroepen of Vlaamse dienstenverdelers zelf als voor de consumenten kan dit dus een meerwaarde bieden als ze de (Vlaamse) diensten zouden kunnen meenemen naar het buitenland wanneer zij zich voor een bepaalde periode in het buitenland zouden bevinden. Maar vanuit de sector hoor ik ook wat bezorgdheden omdat een en ander nog niet helemaal duidelijk is en moet verdiept worden: zo zijn er nog vragen met betrekking tot de gevolgen van het openstellen van de rechten in het buitenland naar de rechtenhouders en de toeleveranciers van content aan omroepen en dienstenverdelers. Desgevallend zullen contracten moeten onderhandeld worden waarbij garanties aan de contentprovider (kunnen) gegeven worden dat er wel een link is en blijft met de Vlaamse eindgebruiker. Verder is ook de duur van het verblijven in het buitenland niet uitgewerkt en zijn een aantal gevolgen van het implementeren van de portabiliteit nog niet in kaart gebracht.

De ontwerpverordening ligt nu op de onderhandelingstafel van de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement. De Raadswerkgroep Intellectuele Eigendom, waarin elke lidstaat vertegenwoordigd is buigt zich over de ontwerptekst onder het Nederlands voorzitterschap en zal een standpunt van de Raad voorbereiden. Er was een eerste tweedaagse vergadering op 21 en 22 januari en nieuwe vergaderingen zijn gepland in de komende maanden. Ook in het Europees Parlement zal een standpunt worden voorbereid. Beide standpunten zullen nadien de basis vormen voor een finale wetgevende tekst. De Europese Commissie hoopt dat deze definitieve tekst in 2016 nog zal aangenomen worden om dan in 2017 in werking te treden.

Daarnaast is er nog het principe van geoblocking van (gratis) omroepdiensten in één lidstaat, bijvoorbeeld het feit dat de content van de BBC iPlayer enkel beschikbaar is binnen UK of nog, het blokkeren van bepaalde beelden op de sites van Vlaamse omroepen wanneer men die wil bekijken vanuit het buitenland. Ook hier is nog discussie over op Europees niveau. Een dergelijk algemeen verbod op geoblocking (iets waar ook ideeën rond circuleren op Europees niveau) is veel complexer: de territoriale afbakening van rechten laat toe om rechten te verwerven binnen de eigen landsgrenzen, maar laat niet toe dat men content uit één lidstaat die ter beschikking staat in die lidstaat ook zomaar toegankelijk maakt voor inwoners (van)uit andere lidstaten. Dit gooit de bestaande auteursrechtelijke principes van territorialiteit volledig overhoop en verdere (impact-)analyse is hierover nog nodig.

Ik zal via de intern-Belgische overlegstructuren maar ook via contacten met collega-ministers op alle niveaus de verdere totstandkoming van deze verordening en de andere stappen en acties op Europees niveau rond geoblocking verder opvolgen ten einde de belangen van de Vlaamse mediaconsumenten en de Vlaamse mediastakeholders te verdedigen en het Vlaamse media-ecosysteem bewaken.